MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Právní výklad k zákonnému zmocnění
odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce, kterou se stanoví obecní systém odpadového hospodářství

Komunálním odpadem se dle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „zákon o odpadech"), **rozumí směsný a tříděný odpad z domácností, zejména papír a lepenka, sklo, kovy, plasty, biologický odpad, dřevo, textil, obaly, odpadní elektrická a elektronická zařízení, odpadní baterie a akumulátory, a objemný odpad, zejména matrace a nábytek, a dále směsný odpad a tříděný odpad z jiných zdrojů, pokud je co do povahy a složení podobný odpadu z domácností**; komunální odpad nezahrnuje odpad z výroby, zemědělství, lesnictví, rybolovu, septiků, kanalizační sítě a čistíren odpadních vod, včetně kalů, vozidla na konci životnosti ani stavební a demoliční odpad.

Obec je ve vztahu k odpadu vzniklému její činností původcem odpadu a vztahují se na ni povinnosti původce dle zákona o odpadech.

Vedle toho ovšem **zákon o odpadech činí obec odpovědnou také za nakládání s komunálním odpadem**, neboť podle § 5 odst. 1 písm. c) tohoto zákona se za původce komunálního odpadu vznikajícího na území obce, který má původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce (tj. v nepodnikatelské činnosti fyzických osob), považuje **obec, a to od okamžiku, kdy osoby odloží odpady podle § 59 a § 60 zákona o odpadech na místo obcí k tomuto účelu určeném**. V okamžiku, kdy osoba zapojená do obecního systému odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém") odloží movitou věc nebo odpad, s výjimkou výrobků s ukončenou životností, na místě obcí k tomuto účelu určeném, stává se obec vlastníkem této movité věci nebo odpadu. Ke splnění povinností podle § 59 a § 60 zákona o odpadech obec nastaví obecní systém. Obecní systém může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou. **Obec je tedy na základě zákona o odpadech povinna obecní systém nastavit, na jejím rozhodnutí pak bude, zda tak učiní prostřednictvím obecně závazné vyhlášky či mimo ni.**

Mezi komunální odpad se řadí i **elektrická a elektronická zařízení, odpadní baterie a akumulátory; souhrnně se tyto odpady nazývají výrobky s ukončenou životností**. Tyto výrobky mají zvláštní právní úpravu, takže i když spadají do definice komunálního odpadu, nevztahuje se na ně primárně odkládání v rámci obecního systému. Obci je však umožněno na základě § 59 odst. 5 písm. d) zákona o odpadech stanovit v rámci obecního systému místa pro jejich odkládání, pokud je přebírá jako službu pro jejich výrobce (o tom viz dále).

Obecně závaznou vyhláškou může rovněž určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat:

a) stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,
b) movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,
c) komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, kteří se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí,
d) výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, nebo
e) rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování podle § 65.

Ústavní soud k problematice obecně závazných vyhlášek upravujících systém nakládání s komunálním odpadem opakovaně judikoval (např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 46/06 ze dne 21. října 2008 ve věci obecně závazné vyhlášky města Mariánské Lázně), že materie zpracovaná v zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je natolik kogentní a komplexní, že **obec není oprávněna postupovat v otázkách spadajících pod režim tohoto zákona jinak, než v něm výslovně stanoveným způsobem.** Tyto závěry lze použít i pro současný zákon o odpadech, přičemž z nich vyplývá, že obec je oprávněna obecně závaznou vyhláškou stanovit v rámci zákonného zmocnění pouze obecní systém, nemůže však regulovat otázky již upravené zákonem o odpadech.

A) Obecní systém odpadového hospodářství

Pokud obec zavede obecní systém na svém území prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, měla by, co se týká obsahu takové obecně závazné vyhlášky, především přihlédnout k ustanovení § 61 zákona o odpadech, podle kterého je každý (nepodnikající fyzické osoby a původci odpadu zapojení do obecního systému) povinen odpad nebo movitou věc, které předává do obecního systému, odkládat na místa určená obcí v souladu s povinnostmi stanovenými pro daný druh, kategorii nebo materiál odpadu nebo movitých věcí. Určení míst k odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů však nemusí být součástí obecně závazné vyhlášky. Obec může zvolit i jiný způsob, prostřednictvím kterého určí místa k odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů (např. úřední deska obecního úřadu, výlepové plochy, místní tisk, místní rozhlas, internet aj.). Obecně závazná vyhláška by však měla minimálně informovat o tom, prostřednictvím kterého z informačních kanálů budou konkrétní místa určená pro odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů zveřejněna. Ministerstvo vnitra přesto doporučuje upravit celý obecní systém formou obecně závazné vyhlášky, a to včetně komplexního určení míst v souladu s § 59 odst. 2 zákona o odpadech.

Dle § 60 odst. 4 zákona o odpadech obec je povinna informovat nejméně jednou ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup o způsobech a rozsahu odděleného soustřeďování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně obec zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému.

Pro fyzické osoby plyne povinnost dodržovat pravidla stanovená obecně závaznou vyhláškou obce pro soustřeďování a předávání komunálních odpadů **přímo ze zákona o odpadech.** Případy **nedodržování těchto povinností** fyzickými osobami budou ve většině případů naplňovat skutkovou podstatu přestupku dle § 117 odst. 1 písm. t) zákona o odpadech, případně zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“). Pro právnické osoby a fyzické osoby

oprávněné k podnikání se povinnost dodržovat pravidla stanovená obecně závaznou vyhláškou obce stává závazná v případě, že se zapojí do obecního systému uzavřením smlouvy. Porušení povinností stanovených v obecně závazné vyhlášce ze strany těchto osob lze také sankcionovat jako přestupek. Právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání lze za využívání obecního systému zavedeného obcí bez písemné smlouvy s obcí postihnout dle § 121 odst. 2, písm. o) zákona o odpadech.

A1) Soustřeďování odpadů

Obce jsou oprávněny svými obecně závaznými vyhláškami především stanovit, které složky komunálních odpadů jsou fyzické osoby povinny soustřeďovat a odkládat na určená místa v souladu s obecně závaznou vyhláškou. Jedná se o nebezpečné odpady a odpady určené k dalšímu využití, minimálně, papír, plasty, sklo, kovy, jedlé oleje a tuky, biologické odpady a od 1. ledna 2025 rovněž textil. Rozsah míst pro oddělené soustřeďování je stanoven vyhláškou Ministerstva životního prostředí o podrobnostech nakládání s odpady, kterou je obec povinna řídit se při zajišťování míst pro oddělené soustřeďování těchto odpadů. Zmocnění k vydání této prováděcí vyhlášky je dáno Ministerstvu životního prostředí ustanovením § 59 odst. 7 písm. a) zákona o odpadech. Tato vyhláška vymezuje minimální požadavky na rozsah a způsob zajištění odděleného soustřeďování jednotlivých složek komunálních odpadů. K soustřeďování jednotlivých složek komunálních odpadů pak obec může určit typy sběrných nádob, v nichž jsou fyzické osoby povinny tyto složky komunálních odpadů shromažďovat, a jejich stanoviště. **Stanoviště sběrných nádob** je místo, kde jsou sběrné nádoby trvale nebo přechodně umístěny za účelem dalšího nakládání s komunálním odpadem. Stanoviště sběrných nádob mohou být individuální nebo společná pro více uživatelů.

Dle § 59 odst. 6 zákona o odpadech obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému.

Pokud se týká sběrných nádob na směsný komunální odpad a pravidel pro jeho soustřeďování, obec může mj.:

- stanovit povinnost zajistit si pro soustřeďování odpadu sběrné nádoby stanoveného typu o dostatečném objemu,
- stanovit fyzickým osobám povinnost plnit sběrné nádoby tak, aby je bylo možno uzavřít a odpad z nich při manipulaci nevypadával,
- stanovit zákaz odkládat do sběrných nádob jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou jednotlivé nádoby určeny,
- stanovit zákaz v nádobách shromážděné komunální odpady udupávat či zhutňovat.
- uložit povinnost přistavit sběrné nádoby na směsný komunální odpad v určené dny a doby na určená místa-

Obecně závaznou vyhláškou stanovící obecní systém **naopak není možné:**

- upravovat zákaz spalování odpadů,
- stanovit, že se může komunální odpad v obci soustřeďovat nad rámec obecně závaznou vyhláškou určených složek i na další složky určené obecním úřadem či radou obce (obec je oprávněna stanovit obecní systém třídění komunálního odpadu na základě § 59 odst. 4 zákona o odpadech obecně závaznou vyhláškou, kterou schvaluje zastupitelstvo obce),

- stanovovat skutkové podstaty přestupků a sankce za jejich spáchání (upravuje zejména zákon o odpadech a zákon o některých přestupcích a další zvláštní zákony),
- ukládat povinnost nepoškozovat sběrné nádoby (upraveno zejména v § 8 odst. 1 a 2 zákona o některých přestupcích),
- stanovit povinnosti umístit sběrné nádoby pouze mimo pozemní komunikace či naopak zákaz umísťovat sběrné nádoby na pozemní komunikace (z důvodu kolize s úpravou § 29 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje zákaz umisťovat bez příslušného povolení na vozovkách, dopravních ostrůvcích a krajnicích dálnice, silnice a místní komunikace umisťovat jiné předměty než dopravní značky a zařízení, a § 5 odst. 1 písm. g) a odst. 2 písm. c) zákona o některých přestupcích).

Vzhledem k tomu, že podstatou obecně závazné vyhlášky obce je stanovit obecní systém, je vhodné, aby byly obecně závazné vyhlášky příslušné obce vydány minimálně v rozsahu a dle požadavků stanovených vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady, která mimo jiné stanovuje podrobnosti k oddělenému soustřeďování složek komunálních odpadů. Vzhledem k tomu, že fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému obce jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad soustřeďovat a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud tedy s odpadem nenakládají nebo se jej nezbavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech, lze považovat za velmi podstatné, aby rozsah stanovený obecně závaznou vyhláškou obce odpovídal minimálně rozsahu, který je stanoven v prováděcí vyhlášce o podrobnostech nakládání s odpady. Dle obecně závazné vyhlášky se budou následně řídit všechny fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému obce. **I v případě, že obec nevydá obecně závaznou vyhlášku o stanovení obecního systému odpadového hospodářství**, **je povinna** dle § 59 odst. 2 zákona o odpadech a prováděcí vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady **určit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného nepodnikajícími fyzickými osobami na jejím katastrálním území.**

A2) <u>Oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu</u>

Obec je povinna určit místa pro oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů, biologických odpadů a jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu. Mezi <u>nebezpečné odpady</u>, jejichž oddělený sběr je nezbytné zajistit, patří: zbytky barev a spotřební chemie, rozpouštědla a další nebezpečné odpady; mezi <u>papírové odpady</u>: noviny, časopisy, reklamní letáky, sešity, kancelářský papír, kartonové obaly, papírové obaly od potravin a spotřebního zboží, jiné papírové a lepenkové obaly a odpady; mezi <u>plastové odpady</u>: plastové obaly od potravin a spotřebního zboží (PET láhve, plastové nádoby a láhve, kelímky a krabičky od potravin, sáčky, fólie), výrobky z plastů, polystyren, jiné plastové obaly a odpady; mezi <u>skleněné odpady</u>: láhve od nápojů a potravin, skleněné nádoby, tabulové sklo, jiné skleněné obaly a odpady; mezi <u>kovové odpady</u>: nápojové plechovky, plechovky od potravin, nádoby od kosmetiky, víčka, hliníkové a železné předměty, drobné kovové předměty, ostatní kovové obaly a odpady; mezi <u>biologické odpady</u> rostlinného původu: odpady ze zahrad - posekaná tráva, pěstitelské odpady, seno, listí, křoviny, spadané ovoce, odpady ze zeleniny, kůra, ořezané části stromů, drobný odpad ze zpracování dřeva, dřevo, kuchyňské odpady rostlinného původu a jiné biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu. Obec je povinna zajistit možnost odevzdat na místa k tomu určená jednotlivé složky komunálních odpadů (nebezpečné odpady, papír, plasty, sklo, kovy, biologické odpady, jedlé oleje a tuky) v takovém rozsahu, který umožní maximální třídění těchto složek komunálních odpadů. Nestačí tedy pouze oddělené soustřeďování vybrané komodity komunálních odpadů např. pouze PET lahve nebo

plechovky. Obec není povinna odděleně soustřeďovat odpady plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.

Obec je povinna zajistit možnost odevzdat na místa k tomu určená jednotlivé složky komunálních odpadů (nebezpečné odpady, papír, plasty, sklo, kovy, biologické odpady, jedlé oleje a tuky) v takovém rozsahu, který umožní maximální třídění těchto složek komunálních odpadů. Nestačí tedy pouze oddělené soustřeďování vybrané komodity komunálních odpadů např. pouze PET lahve nebo plechovky. Obec není povinna odděleně soustřeďovat odpady plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.

Dle vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady je povinnost zajistit místa pro oddělené soustřeďování biologického odpadu splněna také v případě, že obec má na svém území zavedený systém komunitního kompostování, do kterého je umožněno odevzdávat veškeré rostlinné zbytky z údržby zeleně a zahrad vznikající na území obce. To znamená, že pokud obec určila místa, kde bude v rámci obecního systému přebírat rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností k jejich následnému zpracování v systému komunitního kompostování dle § 65 zákona o odpadech, nemusí obec zajišťovat oddělené shromažďování biologických odpadů a povinnost vyplývající z vyhlášky je splněna.

V případě papírových, plastových, skleněných, kovových odpadů, biologických odpadů rostlinného původu je stanoven požadavek, aby místa pro oddělené soustřeďování těchto odpadů byla obcí zajištěna celoročně.

U nebezpečných odpadů stanovenou povinnost zajištění místa pro oddělené soustřeďování nebezpečných odpadů obec splní v souladu s vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady určením místa k soustřeďování nebezpečných odpadů ve stanovených termínech, minimálně však dvakrát ročně. Soustřeďování nebezpečných komunálních odpadů musí být v souladu s požadavky vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady obcí prováděno pouze na shromažďovacích místech s obsluhou nebo v zařízení určeném pro nakládání s odpady, ve kterých obsluha nebezpečné odpady převezme a uloží do určených prostředků. Důležité je rovněž plnit všechny ostatní povinnosti vztahující se k nebezpečným odpadům. Vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady zjednodušuje režim pro komunální odpady z obcí tím, že umožňuje při soustřeďování nebezpečných komunálních odpadů využívat označení a identifikační list nebezpečného odpadu zpracovaný obecně pro příslušný druh odpadu.

Současně vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady stanovuje způsob zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů, kdy tento může obec provádět prostřednictvím sběrných dvorů, zařízení určených pro nakládání s odpady, velkoobjemových kontejnerů, sběrných nádob, pytlového způsobu sběru, nebo kombinací těchto způsobů.

Počínaje 1. lednem 2025 bude obec povinna zajistit celoročně místa pro oddělené soustřeďování textilu.

Obec nemusí zajistit přístup k místům pro odkládání všech složek komunálních odpadů každý den po dobu 24 hodin, nicméně se musí jednat o takový přístup míst, který zajistí efektivní odkládání jednotlivých složek komunálních odpadů. Přístup k daným místům (včetně časového rozsahu) musí být v takovém rozsahu, který dostatečně motivuje domácnosti

k řádnému třídění komunálního odpadu (v případě nebezpečných odpadů je povinnost splněna, pokud je jejich soustřeďování zajištěno minimálně dvakrát ročně).

Z § 59 odst. 1 zákona o odpadech vyplývá, že je obec povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. **Nelze tedy obecně závaznou vyhláškou ani jakýmkoliv jiným způsobem omezovat produkci komunálního odpadu jednotlivými fyzickými osobami**, například stanovováním maximálního množství komunálního odpadu, který obec od fyzických osob převezme. Obec musí umožnit odložení veškerého komunálního odpadu. Pokud obec zavedla poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci na základě kapacity soustřeďovacích prostředků podle zákona o místních poplatcích, je povinna přebírat směsný komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob v množství odpovídajícím kapacitě soustřeďovacích prostředků.

B) Nakládání se stavebním a demoličním odpadem

Stavební a demoliční odpad není ve smyslu definice dané v § 11 odst. 2 písm. a) zákona o odpadech komunálním odpadem.

Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat stavební odpad a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících osob. Při předání na místa určená obcí se jedná o shromažďování odpadu a obec je jeho původcem.

Při určení míst pro příjem stavebního a demoličního odpadu v rámci obecního systému, obec může stanovit pro jednotlivá místa hmotnostní limity pro přebírání uvedeného odpadu od jednotlivých fyzických osob. Obec má rovněž možnost stanovit maximální limit stavebního a demoličního odpadu odebíraného od jednotlivých fyzických osob za rok.

C) Nakládání s movitými věcmi v rámci předcházení vzniku odpadu

Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat v rámci předcházení vzniku odpadu movité věci, které lze opětovně použít k jejich původnímu účelu. V okamžiku, kdy osoba zapojená do obecního systému odloží movitou věc na místě obcí k tomu účelu určeném, stává se obec vlastníkem takové movité věci. Platí, že movitá věc, kterou osoba předala na místo určené obcí a kterou je možné v souladu s jinými právními předpisy používat k původnímu účelu, se nestala odpadem, pokud byla předána k opětovnému použití. Movitou věcí, kterou lze v rámci předcházení vzniku odpadu předat je například textil, funkční nábytek, kuchyňské vybavení, knihy apod.

D) Nakládání s komunálním odpadem vznikajícím na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob

Právnické a podnikající fyzické osoby, při jejichž činnosti vzniká na území obce komunální odpad, se mohou do obecního systému zapojit na základě písemné smlouvy. Pokud obec stanoví obecní systém prostřednictvím obecně závazné vyhlášky, může obec v takové obecně závazné vyhlášce určit místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob. V případě, že tak obec učiní, musí však obec obecně závaznou vyhláškou stanovit alespoň druhy odpadu, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat

do obecního systému, způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru. Výše úhrady za zapojení do obecního systému se stanoví např. dle hmotnosti odpadu, objemu odpadu, kapacity soustřeďovacích prostředků. Při stanovení způsobu úhrady obec může uvést, že se vybírá např. jednorázově nebo měsíčně, přičemž obec stanoví i způsob výběru úhrady tj. např. převodem na účet, v hotovosti.

E) Nakládání s výrobky s ukončenou životností v rámci služby pro výrobce (zpětný odběr)

Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností. Výrobky s ukončenou životností jsou baterie, akumulátory, elektrozařízení a pneumatiky.

Výrobce a obec mohou za účelem zřízení místa zpětného odběru uzavřít písemnou smlouvu o využití obecního systému odpadového hospodářství nastaveného touto obcí. Touto smlouvou nesmí být sjednáno výhradní právo na využití obecního systému pouze pro určité výrobce či výrobky s ukončenou životností; tím není dotčena možnost, aby obec s výrobcem, ve spolupráci s nímž zřídila místo zpětného odběru, sjednala nediskriminační podmínky pro umožnění využití obecního systému odpadového hospodářství dalšími výrobci.

S výrobky s ukončenou životností, které byly zpětně odebrány v místě zpětného odběru zřízeném ve spolupráci s obcí, musí být nakládáno v souladu se zákonem o výrobcích s ukončenou životností a odděleně od ostatního komunálního odpadu.

F) Komunitní kompostování

Komunitním kompostováním se dle § 65 zákona o odpadech rozumí systém soustřeďování rostlinných zbytků z údržby zeleně, zahrad a domácností z území obce, jejich úprava a následné zpracování v komunitní kompostárně na kompost. Kompost vzniklý komunitním kompostováním může obec využívat výhradně k údržbě a obnově veřejné zeleně na svém území. Jiné využití kompostu je možné pouze za splnění podmínek stanovených zákonem o hnojivech.

Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, zároveň určit místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování dle § 65 zákona o odpadech.

G) Čistota stanovišť sběrných nádob umístěných na veřejných prostranstvích v obci

Oblastí související věcně se systémem nakládání s komunálními odpady je problematika znečištění veřejných prostranství okolo sběrných nádob na komunální odpad umístěných na stanovištích, která se nacházejí na veřejných prostranstvích.

Případy odložení komunálního odpadu mimo určené nádoby na veřejná prostranství zpravidla naplní skutkovou podstatu přestupku dle § 5 odst. 1 písm. f) a g) a odst. 2 písm. b) a c) zákona o některých přestupcích.

Nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 46/06 (Mariánské Lázně) ze dne 21. října 2008 a sp. zn. Pl. ÚS 47/06 (Sušice) ze dne 2. června 2009 byla zrušena ustanovení obecně závazných vyhlášek upravujících v rámci místních záležitostí veřejného pořádku oblast znečištění veřejných prostranství, a to v případě prvého citovaného nálezu ustanovení obsahující mj. zákaz odhazování smetí a odpadků na zem, a v případě druhého citovaného nálezu ustanovení obsahující povinnost každého neprodleně odstranit nebo na své náklady zajistit odstranění způsobeného znečištění veřejného prostranství. V obou případech tak Ústavní soud učinil právě s poukazem na kolizi těchto ustanovení s tehdy platným zněním zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a s odůvodněním, že stanovením těchto povinností se obec pohybovala mimo svoji zákonem vymezenou působnost.

Na základě uvedené judikatury Ústavního soudu je tak možno dovodit, že obecně závaznou vyhláškou obce nelze **uložit povinnost udržovat okolí sběrných nádob umístěných na veřejném prostranství čisté, a to ani v souvislosti se stanovením systému nakládání s komunálním odpadem. Znečištění okolí sběrných nádob umístěných na veřejném prostranství je totiž již regulováno zákonem, a to** § 5 odst. 1 písm. f) a g) a odst. 2 písm. b) a c) zákona o některých přestupcích. Tím není vyloučena možnost převzetí dikce zákona do právního předpisu obce, bude-li to odůvodněno zejm. potřebou systematické úpravy, v takovém případě ovšem porušení povinnosti bude postihováno podle uvedených ustanovení přestupkového zákona, nikoliv podle § 4 odst. 2 zákona o některých přestupcích (přestupku se dopustí ten, kdo poruší povinnost stanovenou v obecně závazné vyhlášce).

- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování;
- právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud

---

Aktualizováno k datu: 1. ledna 2021
Zpracoval: Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ve spolupráci s odborem odpadů Ministerstva životního prostředí